

ZAMEK W MOSZNEJ

ZAMEK W MOSZNEJ (NIEM. SCHLOSS MOSCHEN)

Jest to zabytkowa rezydencja położona we wsi Moszna, w województwie opolskim, pomiędzy miastami Prudnik i Krapkowice.

W latach 1866–1945 pałac był rezydencją śląskiego rodu Tiele-Wincklerów, potentatów przemysłowych.

W latach 1996–2013 Centrum Terapii Nerwic. Pałac jest częściowo udostępniony do zwiedzania.

HISTORIA ZAMKU

Moszna położona jest na szlaku komunikacyjnym łączącym Prudnik z Krapkowicami. Nazwa miejscowości pochodzi prawdopodobnie od nazwiska Moschin, rodziny przybyłej do parafii Łącznik w XIV wieku. Jak głosi legenda, Moszna w średniowieczu należała do Zakonu Templariuszy.

PIERWSZE INFORMACJE O ZAMKU

Nie ma informacji o istnieniu pałacu przed 1845. Na podstawie analizy przypałacowego parku uznano, że już w XVIII istniało tu założenie pałacowo-ogrodowe, choć sam budynek mógł być wówczas skromnym dworem. Barokowy pałac w Mosznej był po raz pierwszy wzmiankowany w pracy Johanna Georga Knie z 1845.

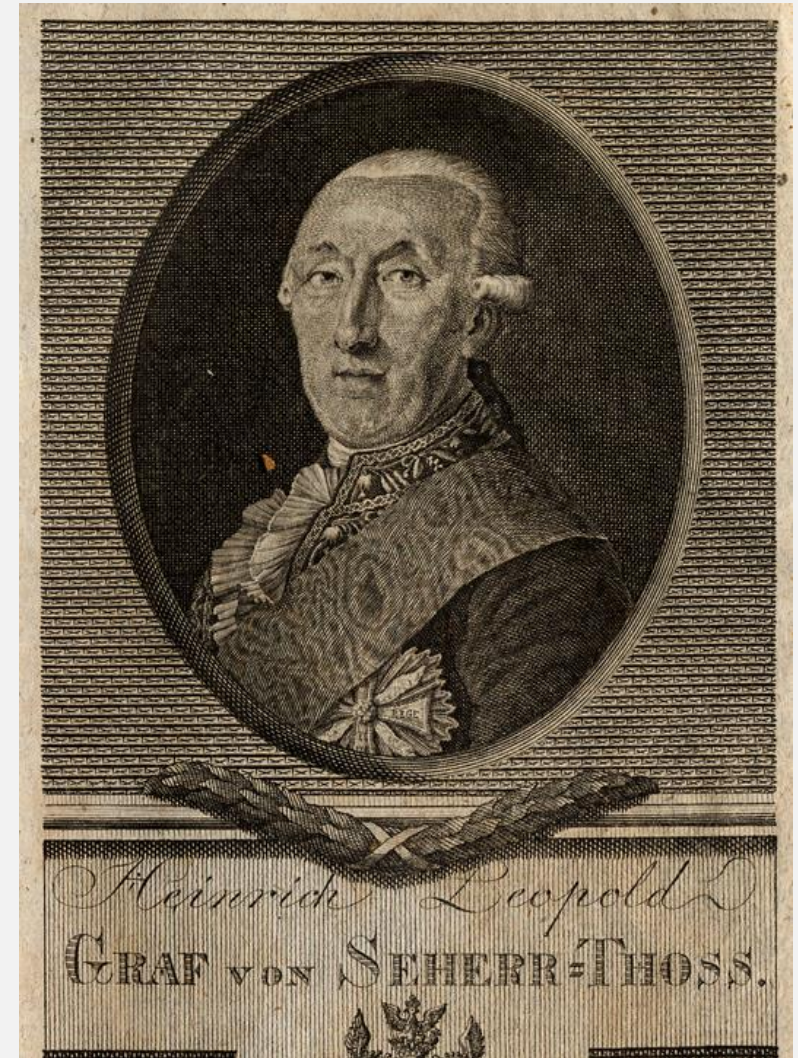

Pałac na starej pocztówce

WŁAŚCICIELE

W roku 1679 właścicielami Mosznej była rodzina von Skall. W 1723 roku po śmierci właścicielki Ursuli Marii von Skall, Moszna przeszła w ręce jej kuzyna nadmarszałka dworu Fryderyka Wielkiego – Georga Wilhelma von Reisewitz.

Z tego okresu pochodzi pałac – środkowa część dzisiejszego zamku. W roku 1771 rodzina von Reisewitz straciła Mosznę, a majątek został zakupiony na licytacji przez Heinricha Leopolda von Seherr-Thossa, którego rodzina posiadała również na własność zamek i majątek w niedalekiej Dobrej.

Heinrich Ludwig
von Erdmannsdorf

Hubert von
Tiele-Winckler

W 1853 roku Karl Gotthard Seherr-Thoss sprzedał Mosznę Heinrichowi von Erdmannsdorfowi, który zbył ją w 1866 roku Hubertowi von Tiele-Winckler z Miechowic.

Jego syn Franz Hubert był pomysłodawcą i budowniczym zamku, wzniesionego po tym, jak w 1896 roku częściowo spłonął barokowy pałac. Dziadek Franza Huberta, Franz Winckler pracował jako górnik w kopalni w Miechowicach. Po śmierci żony i właściciela kopalni ożenił się z bogatą wdową po nim – Marią Aresin. W 1840 roku król pruski nadał mu tytuł szlachecki.

Dziedziczką fortuny była jego córka Valeska, która w 1854 roku wyszła za mąż za Huberta von Tiele i to on zakupił w 1866 roku Mosznę.

Po małżeństwie używają połączonego nazwiska – Tiele-Winckler.

Hubert zmarł w 1893 r., a majątek po nim przypadł, zgodnie z zasadą majoratu, najstarszemu synowi – był nim wspomniany Franz-Hubert.

W 1895 wszedł w szeregi arystokracji dzięki tytułowi hrabiowskiemu, nadanemu mu przez cesarza Wilhelma.

W rok później, po pożarze, odbudował on i rozbudował swoją siedzibę.

W 1904 a później 1911 i 1912 hrabiego odwiedził władca Niemiec, przybywając na polowanie i to dla niego wybudowano, w latach 1911 – 1913 skrzydło zachodnie.

1896 R. - WIELKI POŻAR PAŁACU

W nocy z 2 na 3 czerwca 1896 z nieokreślonych przyczyn w Mosznej wybuchł pożar. Barokowy pałac wówczas częściowo spłonął.

Franz Hubert przystąpił do odbudowy pałacu.

Budowa obecnego obiektu zrealizowana została w dwóch fazach. Pierwsza, przypadająca na lata 1896–1900, obejmowała odbudowę spalonej części środkowej oraz dobudowę masywu skrzydła wschodniego w stylu neogotyckim.

Faza druga, czyli lata 1913–1914, to dobudowa skrzydła zachodniego w stylu neorenesansowym.

1896-1900 R. - ODBUDOWA PAŁACU
POŁĄCZONA Z JEGO ROZBUDOWĄ O SKRZYDŁO
NEOGOTYCKIE

WSCHODNIE
SKRZYDŁO
PAŁACU W
MOSZNEJ

Syn Franza-Hubert, Claus-Peter w okresie międzywojennym przeżył część fortuny przodków. Umierając bezdzietny, usynowił swojego kuzyna, którego syn miał dziedziczyć majątek i tytuł hrabiowski. Jego rodzina mieszkała do końca wojny w zamku Moszna uchodząc do Niemiec przed nadchodzącą armią czerwoną. Po wojnie losy zamku układały się różnie – od 1972 roku funkcjonuje jako szpital leczenia nerwic.

Początkowo członkowie rodu Tiele-Wincklerów mieli być chowani w krypcie pod pałacową kaplicą. Z uwagi na to, że panowała tam zbyt duża wilgoć, podjęto decyzję o przeniesieniu miejsca rodowych pochówków na mieszczący się w pałacowym parku cmentarz. Jest on udostępniony zwiedzającym.

Cmentarz w parku oraz Grób Huberta von Tiele-Winckler

GROBY Z
OPISEM

Valeska

Hubert

Rosa

Peter

Franz-Hubert

Jelka

Huberta

Claus-Hubert

W 1904, 1911 oraz 1912 roku gościem podczas polowań urządzanych przez Franza Huberta von Tiele-Wienckler był cesarz Wilhelm II.

Podczas II wojny światowej dostosowano niektóre pomieszczenia pałacu dla potrzeb filii lazaretu w Prudniku. Pałac nie ucierpiał w wyniku działań wojennych. W 1945 w pałacu kwaterowały oddziały armii radzieckiej. W tym okresie dewastacji uległa większa część wyposażenia pałacowego oraz wywieziono większość przechowywanych tam dzieł sztuki, głównie obrazów i rzeźb.

Po wojnie umieszczano w pałacu na krótko różne instytucje, dopiero w 1972 roku stał się siedzibą sanatorium, a od 1996 roku Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej Centrum Terapii Nerwic. W 1948 roku na części gruntów dawnego majątku powstała Państwowa Stadnina Koni. Od 2013 funkcjonuje jako spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, która została utworzona na mocy uchwały Sejmiku Województwa Opolskiego z 25 czerwca 2013.

HISTORIA W DATACH

- 1308 r. - na teren dzisiejszej Mosznej przybywa ród Moschin
- 1679 r. - właścicielami Mosznej zostaje rodzina von Skall
- 1723 r. - wieś przechodzi w ręce rodziny von Reisewitz.
- 1771 r. - majątek zostaje zakupiony na licytacji przez Heinricha Leopolda von Seherr-Thoss
- 1853 r. - Moszna zostaje zakupiona przed rodzinę von Erdmannsdorf
- 1866 r. - pałac zostaje zakupiony przez rodzinę von Tiele-Winkler
- 1895 r. - Franz Hubert von Tiele-Winckler z rąk Cesarza Wilhelma II otrzymuje tytuł hrabiowski co zwiastuje dalszy rozwój wsi oraz pałacu
- 1896 r. - wielki pożar pałacu

HISTORIA W DATACH

- 1896-1900 r. - odbudowa pałacu połączona z jego rozbudową o skrzydło neogotyckie
- 1911-1913 r. - rozbudowa pałacu o skrzydło neorenesansowe
- 1945 r. - rodzina von Tiele-Winckler opuszcza pałac przed nadciągającym wojskiem sowieckim
- 1911-1913 r. - rozbudowa pałacu o skrzydło neorenesansowe
- 1945 r. - rodzina von Tiele-Winckler opuszcza pałac przed nadciągającym wojskiem sowieckim
- 2013 r. - Urząd Marszałkowski będący właścicielem pałacu, powołuje do życia spółkę Moszna Zamek sp. z o.o.

Od 2013 w pałacu funkcjonuje hotel i restauracja.

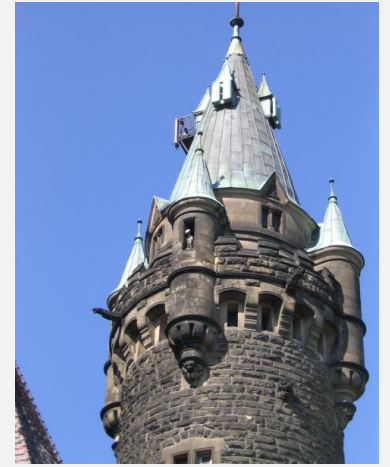
Szpital został przeniesiony do budynku nieopodal. W ferie zimowe oraz wakacje letnie w pałacu odbywają się tematyczne kolonie letnie dla dzieci i młodzieży

ARCHITEKTURA

Zamek posiada 99 wież, co odzwierciedlało ilość majątków, które posiadali Tiele'owie-Winclerowie. Liczba może być zastanawiająca, ale kryje się za nią oszczędność pana Wincklera. W Prusach właściciel 100 i więcej majątków musiał dokładać się do finansowania garnizonu wojskowego. Ilość pomieszczeń też jest symboliczna – w całym zamku jest ich 365.

DUCH ZAMKU W MOSZNEJ

Ogromna posiadłość Tiele-Wincklerów ma 365 pomieszczeń oraz 99 wież i wieżyczek, co przeliczono po raz kolejny i bardzo dokładnie podczas niedawnego remontu dachu. Jedna z wież zarezerwowana jest dla kościotrupa. Być może ma on przypominać o nawiedzającym zamek duchu nieszczęśliwej kobiety. Kolejna miejscowa legenda mówi bowiem o angielskiej guwernantce, która prosiła, by po śmierci pochowano ją na wyspie w ojczystym kraju. Właściciele zamku pochowali ją wprawdzie na wyspie, ale w pałacowym parku. Podobno właśnie od tego momentu nie daje przebywającym tu ludziom spokoju i każdej nocy straszy.

WNĘTRZA ZAMKU

PARK W MOSZNEJ

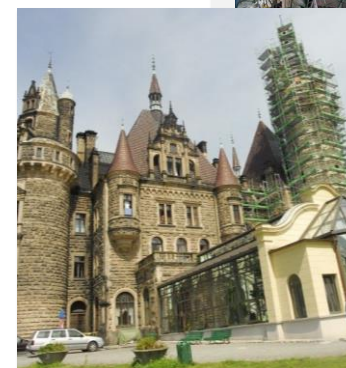
Historyczny park łączył się z okolicznymi lasami i polami. Jedyne oś główna całego konceptu ma geometryczny charakter. Tuż za fontanną znajduje się aleja lipowa, którą dojdziemy do marmurowego cokołu – pozostałości pomnika Huberta von Tiele– Wincklera. Po obu stronach alei zachowały się XIX-wieczne kanały wodne, zbudowane w stylu holenderskim i francuskim oraz malownicze stawy.

SZKLANA ORANŻERIA

Do wschodniego skrzydła pałacu przylega szklana oranżeria, która z jednej strony dodaje pewnej lekkości całej bryle. Rosną tam egzotyczne, ciepłolubne rośliny. Obecnie większość z nich to okazy stosunkowo nowe, jest jednak kilka roślin 40-60 letnich. W oranżerii stoi też wypchany muflon, który jest pamiątką wielkiego polowania, w którym brał udział cesarz Niemiec, Wilhelm. Podczas polowania ustrzelono 2 839 sztuk zwierzyny.

JAK DOJECHAĆ?

- Moszna leży w Województwie Opolskim (Powiat Krapkowicki, Gmina Strzeleczyki);
- 35 km od Opola, na szlaku komunikacyjnym pomiędzy Prudnikiem, a Krapkowicami;
- Dojazd z Opola oraz z Prudnika odbywa się drogą wojewódzką nr 414, dojazd z Krapkowic drogą wojewódzką nr 409;
- Dojeżdżając autostradą A4 od strony Wrocławia, należy zjechać na węźle Opole Południe – wyjeździe nr 241 (Racibórz, Opole węźle Opole Południe), natomiast jadąc od strony Katowic na węźle Gogolin – wyjeździe nr 248 (Krapkowice węźle Krapkowice, Gogolin) – w obu przypadkach należy kierować się na Krapkowice i dalej na Prudnik;

Adres GPS:

Stopnie, minuty i sekundy (SMS)*

Szerokość geograficzna 50 ° 26 ' 26.836 "

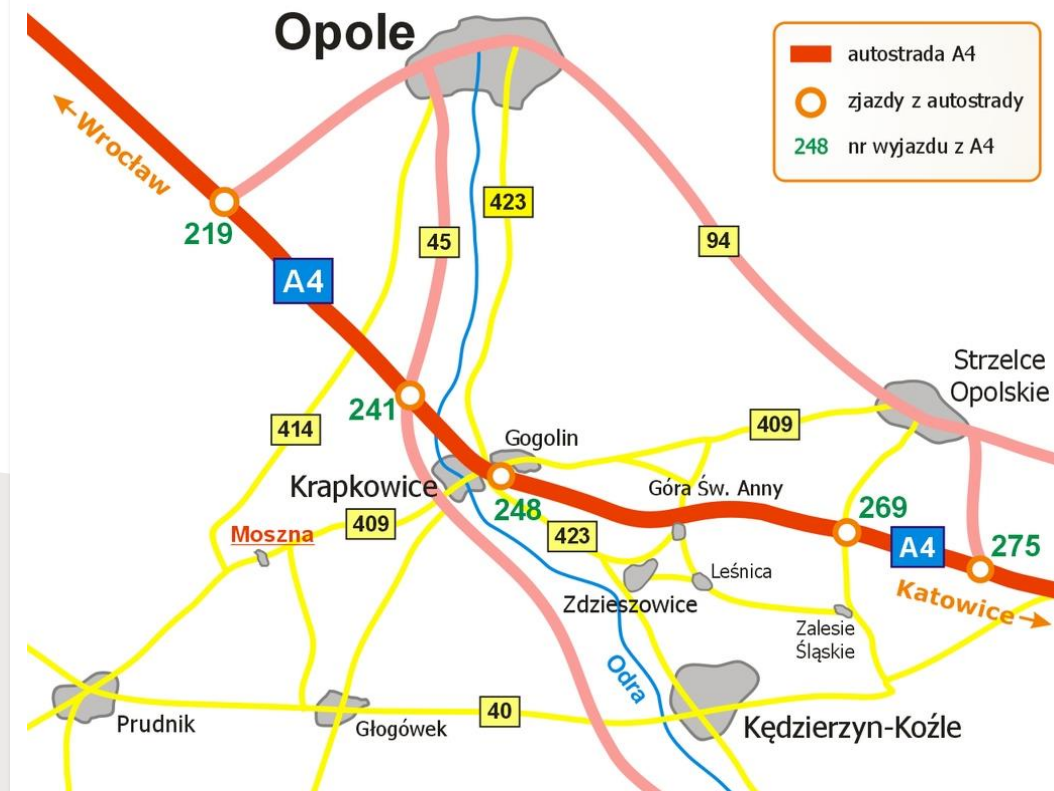
Długość geograficzna 17 ° 46 ' 3.185 "

Stopnie dziesiętne (SD)*

Szerokość geograficzna 50.4407877

Długość geograficzna 17.7675515

* Światowy System Geodezyjny 84 (WGS 84)

DOJAZD DO ZAMKU W MOSZNEJ NA
OPOLSZCZYŹNIE

DZIĘKUJĘ
ZA UWAGĘ

KONIEC

WYKONAŁA: EWELINA GESCHLECHT

ŹRÓDŁA:

- https://pl.wikipedia.org/wiki/Pałac_w_Mosznej
- <https://mosznazamek.pl>
- <http://moszna.info/index.php/turystyka-moszna-rowery-parking/20150808-cmentarz-von-tiele-wincklerow/>
- <https://turystyka.wp.pl/zamek-w-mosznej-o-jedna-wieze-za-daleko-6043970893186177g/5>